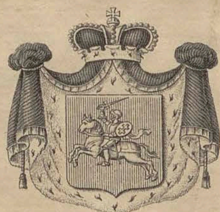

Ex-Libris
PODHORCE

AGRY. GRT

G ~~270~~ : 271.

Ex-Libris
PODHORCE

AGRY. GR.

1.
2.
3.
4.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

MISCELLANEA.

1/ Biron Ernestus Johannes, Pro informatione./B.m.dr. i r./-Str.12.-E_{XIII} Str.147.-

2/ Żórawski Krzysztof X., Kazanie przy zaczęciu Seymu extraordynaryinego dnia 5.paźdz.r.1767.-K nlb.10.-

3/ Wyjaśnicki Apatomachos, La Turco-Federomanie, Eleutheropolis (1768) chez Philalethe,-Str-72+K nlb.1+Str.32. +K nlb.2.-

~~4/~~ 4/ ~~Rzewuski Wacław~~ Husli Tomasz, Uwagi w sprawie ordynacyi Ostrogskiey roku 1754.-K nlb.1, Str.94+K nlb.1.- E_{XV} str.254/1

5/ Turkowski Feliks X., Wiersz z okoliczności nowo wymurowanego kościoła Wyszkowskiego przypisany Xdzu Adamowi Naruszewiczowi.-Warszawa 1793.-K nlb.15.-

6/ Krzywkowski Jan, O sukcessyi tronu, władzy stanów y urzędach./B.m.dr.i r./-K nlb.18.-E_{XX} Str.339.-

7/ Strykowski Wojciech X., Potroyna chwała na powitanie Trybunału Koronnego w Kollegiacie Lubelskiey dnia 7.paźdz.r.1765.-K nlb.26.- E_{XXIX} str.357.

8/ Pasquini Giovanni, La moderazione nella gloria, Festa per musica da cantarsi nel giorno natalizio della S.R.M.di Maria Giuseppa Regina di Pollonia, Warszawa 1748.-K nlb.11.-E_{XXIV} Str.105.-

9/ Recherches sur la nouvelle-marche pour servir de suite au Précis des recherches sur la Poméranie. 1773.-Str.30.-
Łojko Feliks, E_{XXI} Str.390.-

POTROYNA CHWAŁA
Napowitaniu J. O. Trybunału Koronnego Nasolenney Wotywie o Duchu Swiętym w Kollegiacie Lubelskiey

w przytomności

J. W. Jmci Xiędza Stanisława Raymunda JEZIERSKIEGO Biskupa Bakowskiego Dziekana Kathedralnego Metropolii Lwowskiey Prezydenta Trybunału Koronnego iako też JW. Utriusque Collegii Sędziow y Deputatow.

OGŁOSZONA

Przez Xiędza Woyciecha STRYKOWSKIEGO Kanonika Kathedralnego Metropolii Lwowskiey Kustosza Kollegiaty Lubelskiey.

Za podniesieniem Laski

Od JW. Jmci Pana Rocha JABŁONOWSKIEGO Kasztelana Wiślickiego Marszałka Trybunału Koronnego Małopolskiey Prowincyi Całemu J. O. Trybunałowi

ODDANA

Roku ktorego Chwała na Wysokościach BOGU zaczęta nigdy nieskończona Dnia 7. Pazdziernika R. 1765.

JMPRIMATUR

Datum Lublini Die 11. 8bris 1765to.
S. RAYMUNDUS JEZIERSKI Episcopus Bacoviensis Decanus Metropolitanus Leopoliensis Officialis Generalis Lublinensis Præsidens Tribunalis Regni mp.

Judicio Regni celebris data gloria triplex,
Tanta laboris erit fama sonora Tui.

COLLEGIUM SPIRITUALE

z Kapituły Lwowſkiey

JW Jmc: X. JEZIERSKI. Biſkup Bakowſki, Dziekan Lwowſki Officiał Lubelſki Prezydent Trybunału Koronnego.

JW J.mc: X. CIESZKOWSKI Kanonik Lwowſki Viceprezydent Trybunału Koronnego. *z Kapituły Krakowſkiey*

JW Jmc: X. KIEŁCZEWSKI Kanonik y Archipresbiter Krakowſki.

z Kapituły Łuckiey

JW Jmc: X. KUCZKOWSKI Kanonik Łucki. *z Kapituły Przemyſkiey.*

JW Jmc: X. KONOPKA Kanonik Przemyſki. *z Kapituły Chełmſkiey*

JW Jmc: X. WYDZGA Kanonik Chełmſki. *z Kapituły Kiiowſkiey,*

JW Jmc: X. TOKARSKI Archidiakon Kiiowſki. *z Kapituły Kamienieckiey,*

JW Jmc: X. JEZIERSKI Scholaſtyk Kamieniecki.

COLLEGIUM SÆCULARE.

JWJmc:P JABŁONOWSKI Kasztel: Wislic: Marszałek Trybunału Koron:

Z Woiewodztwa Krakowskiego.

JW Jmc: Pan WODZICKI Starosta Stobnicki. (Ostrzeszowski.

JW Jmc: Pan SZEMBEK Miecznik *z Xięstwa Zatorskiego y Oświecimskiego*

JW Jmc: Pan PRUSZYNSKI Miecznik Kiiowski.

Z Woiewodztwa Sandomirskiego.

JW. MAŁACHOWKI Starosta Opoczyński. *Z Woiewodztwa Kiiowskiego.*

JW Jmc:P. PRUSZYNSKI Cześnik Zytomierski.

JW Jmc: Pan NIEMIERZYC Podstoli Czerniechowski.

Z Woiewodztwa Ruskiego. Ziemi Lwow:

JW Jmc: Pan ZIELONKA Podkomorzy Ziemi Lwowskiey.

Z Ziemi Przemyskiey.

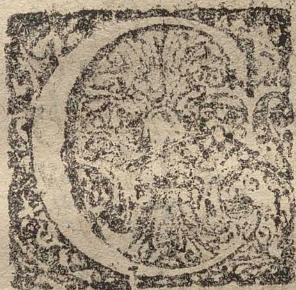
JW Jmc: Pan CHARCZEWSKI Kasz

telanic Słońſki. *Z Ziemi Sanockiey.*
JW Jmc: Pan TRUSKOLASKI Pod ſtoli Liwſki. *z Powiatu Zydaczewſkiego*
JW Jmc: Pan BRONIEWSKI Stolnik Zydaczewſki. *z Ziemi Chełmſkiey.*
JW Jmc: P. WERESZCZYNSKI Pod czaſzy Kraſnoſtawſki. *z Ziemi Halickiey.* (zy Pancerny.
JW Jmc: P. JABŁONOWSKI Chorą-
z Woiew: Wołyńſkiego z Pow: Łuckiego
JW Jmc P. MAŁYNSKI Staroſta Krzemieńczucki. *z Pow: Włodzimierſkiego*
JW Jmc: P. JABŁONOWSKI Łowczy Włodzimierſki *z Pow: Krzemieniec:*
JW Jmc. P. STOINSKI Podſędek Krzemieniec: *z Woiew: Podolſkiego.*
JW Jmc. Pan BOGUSZ Chorąży Podolſki (li Łomżyńſki.
JW Jmc: Pan RAKOWSKI Podſto-
Z Woiewodztwa Lubelſkiego.
JW Jmc: P. JEZIERSKI Podczaſzy Urzędowſki.

JWJmc: P. STOINSKI Miecznik Urzędow.]
Z Woiewodzt: Bełſkiego.
JW.Jmc:P.LESZCZYNSKI Podſtoli Horodelſki
JW Jmc:P. MIER StaroſtaWilkowſki
Z Woiewodztwa Podlaſkiego. z Ziem: Drob:
JWJmc:P POLETYŁO SędziaGrodzki Mielnicki. *z Ziemi Mielnickiey*
JWJmc:P. WYRZYKOWSKI Łowczy Podlaſki. *z Ziemi Bielſkiey*
JWJmc:P. KIERSZNOWSKI. Komornik Bielſki.
Z Woiewodztwa Bracławſkiego.
JWJmc: P KORZENIOWSKI Staroſta Zołcińſki.
JWJmcP. WIELOGURSKI Woyſki Bracławſki.
Z Woiewodztwa Czerniechowſkiego
JWJmcP. MŁOCKI StolnikCzerniechowſki.
JWJmc:P. PININSKI Woyſki Czerniechowſki

JA-

JASNIE WIELMOZNI SĘDZIOWIE PANOWIE y DOBRODZIEIE

O mi niegdyś nay-więkſzym powodem było aby chwalebnie zaczęty zwyczay w Kollegiacie Lubelſkiey powitania JO. Trybunałow Koronnych w należytey był zachowany powadze, za wyraźną wolą pozwo

teniem

leniem y błogoſławieńſtwem J. O. Xiążęcia Biſkupa y Paſterza Diecezyi Krakowſkiey z mieyſca mego tego podiołem ſię kazania. Ażeby w dalſzym czaſie tenże zwyczay nieustawał, tym dowodnieyſzą mi było pobudką abym też ſame mowę moią pod zaſzczytem Jmion Waſzych podał publicznemu Swiatu. Wyſokość dostoyności wa-

ſzey.

ſzey, a nadewſzystko istotna ſpoſobność do piastowania tak wielkiego Urzędu ſama z ſiebie wyciągać ſię zdaię aby pochwały Jey lub zdanie o niey człowieka jakoż kolwiek od natury y ſztuki przyſpoſobionego nieznikneło na powietrzu poſkończeniu mowy Jego, albo zoſtawiwſzy tylko na piśmie to domowym mulom na ſtrawienie niepoſzło.

A że

A że mowiłem o Sądowey włodzy po Bogu y Krolu naymocnieyſzey do tego wſpomnienie tylu praw y przywileiow narodu na Waſzą Oſobę ſpływaiących. Wyliczenie tylu Oſob Jmieniem doſtoynością y cnotą znacżnych niepowinno ſię ſkończyć w dniu iednym dopieroż w godzinie iedney y z tey przyczyny na widok publiczny oka y rozumu po-

daie, aby chwała y ſława wa-ſza pamiętna była, y co teraz niektorzy tylko ſłyſzeli, aby inni napotym czytaiąc otym wiedzieli.

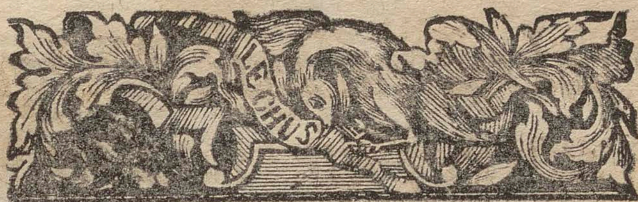
W oſtatku oświadczam y to w cżym nieudolność moia wyſtarczyć niemogła aby Wſpaniałość umyſłu Waſzego y Jnnych czytaiących to moie Kazanie gdyby ſię iakowe znaleść mogły przywary łaſka-

wie

wie pokryć raczyli. Czego iako uprzeymie żądam, tak pewnym bydź mogę że przyimiecie. Non tam donum quam Animum donantis. *Zwłaszcza tego ktory dozgonnie będzie z należytym respektem.*

JASNIE WIELMOZNYCH
PANOW y DOBRODZIEIOW

Naynifzfzym Sługą
X. W. S. K. M. L. K. L.

EGo Sapientia habito in Consilio, Mea est Prudentia, Mea est æquitas, Mea est fortitudo per Me Reges regnant, & legum Conditores justa decernunt. Prov: C. 8.

Ja mądrość przemieszkiwam w Radzie Moia iest Rostropność, Moia iest srrawiedliwość, Moia iest moc przezemnie Krolowie panuią y prawa stanowiący sprawiedliwie sądzą. W przysłowiach Salomona w Rozdziele 8.

TAk ściśle BOG złączywszy się z ludźmi, zdaiesię iż nic niezostawił sobie, czymby

ſię niepodzielił znami, acz ten podział czyniony był zawżdy pod pewną miarą, według ktorey nieco wprawdzie udzielił nam BOG, ale więcey ſobie zoſtawił, tak udzielił że ſam nic nieſtracił, y tyle udzielił że nic więcey ſłuſznie ſię domagać niemożemy.

Wſzechmocny ieſt BOG wczynieniu, Nam zaś mocy do działania pozwolił, y ta ieſt rożność Wſzechmocności od mocy że BOG wſzyſtko czynic może co chcę My zaś to tylko czynić możemy co On pozwoli.

Nieśmiertelny ieſt BOG y My mamy duſze nieśmiertelną y ta ieſt rożność Boſkiey od naſzey nieśmiertelności że BOG ieſt nieśmiertelny przez nature a My nieśmiertelni przez przywiley y łaſke. Mądrość

ieſt

ieſt iſtotna BOGA Nam zaś pozwoloną przyzwoitey umieiętności y mądrosci y ta ieſt rożnica między BOSKĄ y naſzą mądrością iak ieſt między rzeczą nieſkończoną y ſkończoną, y toto ieſt przez co my ieſteśmy y ſłuſznie ſię nazywamy ſtworzeni na Obraz Boki, mamy to co ma BOGale nie to wſzyſtko co ma Bog, Jeſteśmy podobnemi do BOGA ale nie Bogami, mamy podobieńſtwo, ale niemamy natury; zgoła tyle mamy podobięſtwa do BOGA, ile ma Obraz do ſwego Oryginału, takie do BOGA podobieńſtwo mamy wſzyſcy ludzie w poſpolitości. Jeſt iednak nad to ſzczegulny ieſzcze ſpoſob udzielenia nam BOSKICH doſkonałości nie wielu wprawdzie ale bardzo ſzczęśliwie pozwolony a ten ieſt gdy ſię Bog,

z ludźmi dzieli władzą y panowaniem. Krolowie, Trybunały y Przełożeni wszyscy ci to są ktorzy podzieloną z Bogiem władzą maią tak dalece że gdy we wszystkich ludziach widziemy Obraz Boski, w Krolach Trybunałach y Przełożonych widzieć y poznawać powinnismy Osobę Boską, to iest godność y powagę Jego, tak zaś scisle że naymnieysza niecześć tey Namiestniczey władzy uczyniona, przez prawa Boskie y ludzkie tak w sobie niegodziwa iest iakoby sameyże Naywyższey władzy to iest BOGU wyrządzona była.

Mądrość to iest Boska tym osobliwym sposobem mieszkaiąca z Wami JW. Panowie, o ktorą niegdyś aby pilnowała Tronu Jego prosił Salomon. *Da mihi sedium tuarum Assistricem*

cem Sapientiam. Mądre rady y zabiegi około dobra publicżnego czynią ludzie, to prawda ale w pośrodku nich zaſiada Mądrość Boſka ktora kieruie ich rady, iako z ſłow odemnie założonych miarkować możecie. *Ego Sapientia habito in Conſilio.* Krolowie rządzą światem y Ci ſą ludzie ale oraz mądrość Boſka Kroluie w Nich y Oni rozkazuią za powodem tey mądrości. *Per me Reges regnant.* Stanowią ludzie prawa lub uſtanowionych pilnuią y bronią y Jch wyroki zaciągane bywaią od BOGA iako od pierwſzego początku ſprawiedliwości. A iaśniey mowiąc wſzyſtkie mocy Ziemſkie ſą na mieyſcu Boſkim y zwładzą Jego namieśniczą. Te dziś władzą zaczynacie JW. Sędziowie y od dnia dziſieyſzego Oyczyzna

Na

naſza poczyna uważać w Was te godną naywiękſzego uſzanowania powagę na ktorey wytłumaczenie z założonych o demnie ſłow wywieść zechcę troiaką chwałe waſzą.

Chwała waſza że władzą macie Namieśniczą po BOGU. *Ego Sapientia habito in Conſilio.* Chwała waſza że władzą waſzą wſpomagaiąc y utrzymuiąc ſzczęśliwie Nayiaśnieyſzego Krola naſzego panowanie mowić możecie. *Per me Reges regnant.*

Chwała na koniec waſza że waſzemu ſtaraniu powierżone ieſt publiczne bezpieczeńſtwo Oyczyzny waſzey y czynienie Sprawiedliwości. *Legum conditores juſta decernunt.*

Cała iſtota mowy moiey niechay będzie Jednego we trzech Oſobach BOGA na więkſzą chwałę, doday pomocy

mocy

mocy. *Sedes Sapientiæ* Wcieloney Mądrosci N.P.M.P.

WSpaniałości Ziemſkie im większe ſą tym bardziey odłączone bydź niemogą od cięſżkich przykrości y trudności. Wielu z ludzi ktorzy ſię wielkiego dzieła podieli nadłożywſzy niezmierney pracy, przyznać ſię na koniec muſieli do niepoſpolitego zmordowania, żałuiąc niewcześnie że niepomiarkowawſzy ſię z ſiłami, tego w zaczętym dziele doznaią czego ſię naymniey nieſpodziewali.

Taka cięſżkość ieſt gdy ludzie za ludzi pracuią chcąc im ulżyć przykrości. A coż mowić J. W. Sędziowie kiedy dziś zaczynacie pracę waſzą ſiedząc na mieyſcu Boſkim,

ſądzić

ſądzić namieyſcu Boſkim a nieſprawiedliwie; o iaki zawod zleconego wam urzędu; Sądzić na mieyſcu Boſkim a ſądzić dobrze y ſprawiedliwie, o iaka trudnosć trafić do myśli Boſkiey y ſprawiedliwości Jego.

Ten iednąk BOG J. W. Panowie ktory Was Sędziami na mieyſcu ſwoim zoſtawił; niewątpcie bynaymniey że Tenże zoſtawił Wam moc y władze na ſwoim mieyſcu iako wyraźnie mowi przez Mędrca. *Diſcite Judices finium terræ = = quoniam data eſt vobis poteſtas a Domino. Sap: 6to.* Ale ſama władza, bez dzielności dokazania y wypełnienia niewiele waży, otoż y te dzielnosć daie Wam BOG, iako na tymże mieyſcu piſma dodaie *& virtus ab altiſſimo.*

Tą dzielnością ozdobieni, łatwo mo-

możecie tak kierować zdania waſze, aby od BOGA pochwalone były zachowuiąc z ochotą tych ſrodkow, ktorych w rządzeniu y ſądzeniu świata zażywa Mądrość Przedwieczna. A te iakoście ſłyſzeli ſą trzy. Powolna roſtropność, ſprawiedliwość ſciſła, y ſtatek niewrzuſzony. *Mea eſt Prudentia, Mea eſt æquitas, Mea eſt fortitudo.* Mowi BOG y abyście w ſądach waſzych temi doſkonałościami rządzili wyraźna ieſt wola Jego.

PRzyznać albowiem muſremy iſtotną BOGU naſzemu Mądrość przez ktorąOnSam przez ſię bez naymnieyſzey pomocy przenika nay taiemnieyſze ſkrytości, On niepotrzebuie Jnkwizycyi ani dowodow, bo zgruntu zna dzieło Synow ludzkich

dzkich, On tylko ſam ieſt y Sędzią niepodeyrżanym y ſwiadkiem ſpraw naſzych uſtawicżnym, a co więkſza nie zawodnym. Dziwna iednak rzecz ieſt iż wiele ſię takich ſpraw na świecie trafiło, w ktorych nieżeli BOG wydał oſtatni Dekret zdał ſię zażywać ludzkiey nieiako oſtrożności y roſtropności. Gdy albowiem Synowie ludzçy chcieli ową niezmierną Babilońſką Wieżą wyſtawić, lubo to BOG doſkonale widział mowi iednak piſmo. *Deſcendit Dominus ut videret civitatem & Turrim quam ædificabant filii Adam Gen. C. 11.* Y znowu gdy grżechy pięciu nieczyſtych Miaſt o zemſte wołały doBOGA, wiedżiał otym BOGniby iednak dla lepſzego ſię wywiedzenia mowi. *Deſcendam & videbo utrum clamorem qui venit ad me o-*

pere

pere compleverint Gen. C. 18. Jawna rzecź że tych ſpoſobow mowienia cale ludzkich a BOGU nieprzyzwoitych zażywa piſmo tylko dla ludzi, aby tak czynili iak ſię tu mowi o BOGU. *Non quod ipſe id feciſſet ſed quod ab omni poteſtate terrenna id fieri voluiſſet.* Macie tedy J. W. Sędziowie przy doſtoieńſtwie Urzędu waſzego zupełną ſpoſobność doświadczenia tey cnoty, ktorey dla lepſzego utwierdzenia waſzego BOG ſam ſtał ſię wzorem y przykładem, za Jey powodem ſtaniecie ſię uczeſnikami tey Sprawiedliwości ktorą tu ſobie BOG przyznaie. *Mea eſt æquitas.*

DWoiaka ieſt w BOGU ſpawiedliwość ſławna pod dwoma u Theologow Jmionami. *Diſtributiva &*

vindicativa. Obydwoch tych ſprawiedliwości złożone ieſt w Urzędzie waſzym ſprawowanie J. W. P. do was należy ſzafować temi nadgrodami ktore ſłuſzności y cnocie należą y te naznaczać kary, ktore gwałcicielom dobra publicznego lub prywatnego ſą opiſane. Zeby iednak wſzanowaniu oboiey tey ſprawiedliwości trafić w myśl Boſką a po ludzku niezbłądzić, zdaie ſię rzecz trudna, trudna zaiſte, ale BOG ktory was na mieyſce ſwoie naznaczył, ten znowu y w tey mierże daie ſię wam J. W. P. na wzor y przykład. Namienione Boſkie ſprawiedliwości czymże ſię utrzymuią w Bogu, obiaśnia nas w tym Mędrzec, że ſię dzieie przez Boſką przychylność do żadney ſtrony nieprzywiązaną. *Non*

enim

enim subtrahit personam cujusquam DEUS, nec veretur magnitudinem cujusquam, pusillum est magnum Ipse fecit & æqualiter Ei est cura de omnibus. Wszechmocnym iest Panem Bogaczow y Ubogich, Powszechnym Oycem szczęśliwych y nieszczęśliwych, mocnych się nieboi bo Wszechmocny iest, y niszszemi niegardzi bo kochaiący iest.

Taki iest wzor tey sprawiedliwości J. W. Sędziowie ktorey wy namiestniczą władzę trzymacie ze słuszności nieustąpywać dla względu ludzi mocnych w Oyczyznie, ani przeto bydź mniey sprawiedliwym że ten ktory sądzony bydz ma nikczemny iest y nie mocny, czyli to obca władza zechce tamować wolne zdanie wasze, odrzućcie ią, bo nie ludzie sędziami ale Sędziowie

spra-

ſprawieliwością władać powinni, czyli wielu innych inaczey wam radzić będzie wzgardzić tym, ieżeli zdanie wielu ztąd tylko ma zalecenie że ieſt wielu, a nie ztąd że ſię z prawdą zgadza. *Nec in judicio plurimorum acquieſces ſententiæ ut a vero devies. Exd 23.*

Te z tym wſzyſtkim poſpolite ieſt mniemanie że naturalnie człowiek niemoże bydź przychylnym cnocie, aby dla ńiey ſamey miał gardzić względem y przyiaźnią całego świata. Y daymy, żeby kto był tak naumyśle ſwoim poſtanowiony aby ſię affektem y uprzeymością nikomu uwieść niedał, przeto że woli miec mniey przyiacioł, niżeli dla przyiaźni zawieść ſumnienie, boiaźń iednak zwykła przypuſzać cięſzſzy ſzturm do ſerca kochaiącego cnotę,

to

to ieſt gdy człowiek podściwy w takowym ſię razie znayduie, gdzie nie tylko dla obrony cnoty przyiacioł ſtracic muſi, ale też pewnym bydź może że będzie miał nieprzyiacioł mocnych a co większa poprzyſiężonych na zgubę iego fortuny y honoru, w takowym razie ludzie ktorzy ſą większemi przyiaciołami ſzczęścia ſwoiego, niżeli cnoty, zwykli ſię rezolwować, a ieżeli co przeciwko ſumnieniu poczną, czynią to z boiaźni więc nie ze ſzczerey chęci y woli, a zatym bez grzechu według owego poſpolitego przyſłowia. *Metus cauſat involuntarium.* Gdyby ta ludzka opinia była iſtotną prawdą J. W. Sędziowie tedy wy będąc wyſtawieni nietylko na pokuſe utracenia przyiaźni ludzkiey, a-

letež

leteż na oczywiste niebezpieczeństwo takiego ludziom narażenia się ktore się aż otwartą nieprzyiaźnią kończyć zwykło, powinnibyście albo zaniechać powierżonego Wam Urzędu, albo go też sprawować tak, nie iak wam sumnienie, ale iak mocnieysi każą. Pamiętacie iednak rozumiem na to, że Sędziowie na mieyscu Boskim, Ktorego trzecia własność wrządzeniu świata iest męstwo y dzielność. *Mea est fortitudo.* BOG niema względu na względy ludzkie bo ta iest Jego natura, ale ludzie ten wzgląd mieć mogą, bo są ludzie, a dotego tak dzielni y mocni iako Bog, bydź nie mogą. Czyni to iednak BOG dla namiestniczey swoiey na świecie władzy, ktorą J. W. Sędziowie iaśnieiecie iż sam swoią moc

y dziel-

y dzielność łoży na obronę tych ktorzy pilnuią ſprawiedliwości, On się ſam uymować za nich, On walczyć z Ich nieprzyiaciołmi gotow iak wyraźnie obiecuie przez Ekklezyaſtyka. *Uſque ad mortem certa pro juſtitia & DEUS expugnabit pro Te inimicos tuos Eccl: 4.*

Y ta to ieſt chwała waſza J. W. Deputaci że ſądzicie na mieyſcu Boſkim Jego mądrość w rządzeniu świata, maiąc albo za wzror Sądow waſzych, albo też w niey znayduiąc pewną obronę y bezpieczeńſtwo waſze z ktorey chwały waſzey łatwo wnoſzę drugą Ozdobę waſzą; że ſądzicie na mieyſcu Nayiaśnieyſzego STANISŁAWA AUGUSTA KROLA Polſkiego.

CHoynie wylana krew Przodkow Waszych, troskliwość Nayiaśnieyszych Monarchow o sławe Narodu, wsławiła Jmie Polskie we wszystkich kraiach, czyniąc ie straszne Sąsiadom swoim rozszerzaiąc granice Oyczyzny naszey, aż do tey obszerności z ktorey się teraz szczęśliwie cieszemy. Rozleglość panowania, niezliczona wielość poddanych, czyliby rzeczywiście kontentowała Krolow? Obiaśnia Nas w tey mierze przykładem swoim Alexander Wielki ktory od Pindara Poety spytany ktoregoby sobie naywiększego daru od Bogow zyczył. Odpowiedział *Utinam liceret per Deos, meos omnes subditos noscerem* iakby mowił ten mądry Krol, w tak obszernym panowaniu nad

świa

światem, ktore mam z łaſki Bogow, nic więcey nieznayduie procz cię-żaru, wielość poddanych, ieſt to zgiełk y tłum wielki ktory Mie mięſza, Krol ieſtem do Mnie należy abym wſzytkim dobrże czynił, ale wſzyſtkich nieznam, wielu ieſt kto-rym ſprawiedliwość czynić trżeba, albo ich wierne nadgrodzić uſługi lecż niewſzyſcy do mnie, udać ſię mogą a rżecż pewna że wſzytkim wyſtarczyć niepotrafię. Y tak ten Monarcha przy nieſkończoney am-bicyi panowania nad całym świa-tem, niemiał ſię za Krola że wſzyſt-kim dogodzić niemogł. Raz ſobie życząc ſzukać drugiego świata kto-ryby zwyciężył; to znowu trwo-żąc ſobą że iednemu wyſtarczyć niemogł mowił do Siebie oświad-

 cżaiąc

czaiąc się *Oportuit nempe aut minorem fuisse orbem aut majorem Alexandrum.* Ta myśl dobra pospolitego dla wszystkich poddanych głębiey ieszcze przeraziła Serce Nayiaśnieyszego Stefana BATOREGO Krola Polskiego, Ten wielki Monarcha zapatrzywszy się, na niezliczone liczbę poddanych swoich czekaiących od siebie sprawiedliwości (Sądy albowiem na ow czas do Samych Krolow należały:] bolał na Sercu, że roztargniony będąc postronnemi woynami w domu karą złych, a dla zasłużonych nadgrody wystarczyć niemogł w tym szczęśliwszy nad Alexandra że nietylko na wzor Alexandra ubolewał, ale też skuteczniey wymyślił sposob zabieżenia temu złemu czego niewymyślił Alexan-

lexander; albowiem za powodem J. W. JanaZamoyſkiegoKanclerża yHet mana WK. Uſtanowił Trybunał z zupełną mocą ſądzenia na mieyſcu Swoim. Pierwſzy uſzczęśliwiaiący Oyczyzne Naſzą tego Rodzaiu ſąd zacżął ſię w Roku 1579. A przez ſukceſſyą do wiekow naſzych ponowiony 145 razy reſżte albowiem lat to dla trwaiących Woien, to dla zachodzących bez Krolewia y rewolucyi to dla publicżnego prżez powietrże lub głod nieſzczęścia wakowac muſiał.

Te publiczne oraz pożądane ſzczęście Oycżyzny w tym roku odnowione widziemy w Oſobach Waſzych J. W. Sędziowie. Na to tu mieyſce Kapituły y Woiewodztwa Waſże zgromadziły Waś abyſcei

obſi-

obfity rżądzenia narodem Polſkim ciężar w raz z Krolem J. Mcią dzwigali; to czynili wſzyſcy Przodkowie waſi na tym Urzędzie, a Wy tym więcey czynić macie, im bardziey dobrotliwa Opatrzność y troſkliwość Nayiaśnieyſzego Krola Jmci: o dobro Narodu głowny Trybunał Koronny nie tylko łaſkawie potwierdzić raczyła ale też choynie po wielu mieyſcach roſzſzerzyła.

Ta ieſt wyraźna wola Boſka kładąca na Was obowiązek dzwigania tego iarzma publicżnego ſzczęścia, ktorą On oznaymił niegdys Moyzeszowi uſkarżaiącemu ſię na wielkie mnoſtwo ludzi, iż onym w rządzeniu wyſtarczyc niemogł. *Congrega,* Słowa ſą Boſkie, *mihi ſeptuaginta*

ginta Viros de senibus Jsrael, quos Tu nosti quod senes sint ac Magistri, & auferam de Spiritu tuo tradamque eis, ut susten tent tecum onus populi, & non tu solus graveris. Nume: C. 11. W ktorych słowach wiele rżeczy godnych uwagi znayduie. Pierwszą, iż BOG Rżądcom Narodow y Namieśnikom swoim daie osobliwe prżymioty, ktoreby ich zdolnemi czyniły do rżądzenia narodem co to wyraża prżez ducha Moyżeszowego.

Powtore lubo Monarchowie przez godność swoią wyniesieni są nad pospolity Stan ludzi, naturą iednak zostawieni są przy zwyczayney ludziom słabości prżeto iakoście słyszeli ustanawia tu BOG Trybunał z Mężow siedmdziesiąt ktorzyby pomagali Moyżeszowi dźwigać cię-

żar

żar Narodu w ſądzeniu Jego.

Naoſtatek że tym wybranym Mężom udziela ducha Moyzeſzowego tak ſzczodrże ile im tylko potrżeba do piaſtowania Urżędow Jch a tak dziwnie że przez te udzielenie naywyſzſzy Wodz ludu Jzraelſkiego Moyżeſz nic nieutracił.

Jużem o tym mowił J. O. Trybunale ile Wam BOG ze Swego udzielił do ſprawowania Urżędu waſzego przeto iż ſądzić macie na mieyſcu Jego. Rośnie chwała waſza teraz że gdy ſądzicie na mieyſcu Nayiaśnieyſzego ſzcżęśliwie nam panuiącego Krola udziela wam BOG ducha tego Monarchy ktorego y poſtronne narody z powſżechnego ſżacunku, y My z własnego doświadcżenia naſżego ſłuſznie za

mą-

Mądrego mamy. O co za więc dostoyność wasza nietylko dzwigać ciężar publicznego szczęścia w raz z Krolem ale też dzwigać go duchem mądrego Krola, o ktorym żebym nic moiego niemowił przytoczę tu słowa wielkiego Mowcy Pokresiusza w pochwałach Konstansa Cesarża, dlatego szczegulnie iż wielce zdasię stosować do tego nayprżednieyszego dzieła, ktore na uszczęśliwienie narodu przez Administracyą sprawiedliwości uczynił szczęśliwie nam panuiący STANISŁAW AUGUST. *Prosperitas, ad omnes & singulos derivata potissimum argumentum est, Te nobis non ab exercitus & populi suffragiis, sed a DEO potius Imperatorem concessum esse; a Te enim tuaque Providentia non solum artibus incremen-*

 tum

tum, bonis civibus præmium, judiciis æquitas profecta est, sed artibus incrementum usque ad summum, bonis præmium usque ad admirationem, Judiciis æquitas (quod potissimum est) usque ad infinitam felicitatem. Nullus Judicum qui tuam non spiret justitiam, nullusque locus quo eam fieri non jubeas. Terras Astræa cum olim relinqueret hanc porro in solius Imperatoris cubiculo habitare credebamus, at vero nunc Urbes singulæ Fora omnia suos judices habent, ut amplius nec crimen latere possit, nec vivere.

Do tego zdania większey wagi pododaymy to co mamy z wiary podane nam od Mędrca, że mądry Krol iest ugrontowaniem szczęścia Narodu swoiego zwłaszcza ieżeli sobie wielu mądrych do pomocy przybierzę *Multitudo Sapientum sanitas est orbis*

bis

bis terrarum & Rex ſapiens ſtabilimentum populi ſui Sap. 6.

Te naoſtatek przywiedzione Salomona zdanie powodem mi ieſt, abym, gdy iuż pokazałem chwałe waſzą z namieśniczey władzy na mieyſcu Boſkim y Krolewſkim, wywiądł chwałe waſzą ź waś ſamych. Gdy bowiem wam BOG iako iuż wyżey namieniłem y władzy ſwoiey powierzył y z owego mądrego ducha ktorego Krolom do rżądzenia świata zwykł dawać, wam nieco udzielił, ktoż was za ſzczęśliwych y chwalebnych mieć niebędzię. A do tego JW. Kapituł iednoſtayne wota, Prześwietnych Woiewodztw, Ziem, Powiatow, zgoda na te doſtoieńſtwo być niemogły bez poprżedzaiącey wiadomości że was

na ten urżąd, nietylko zdolnych a-
le nayzgodnieyszych rozumieli. Ja-
koż w krotce od was obmyślone
bezpieczeństwo kraiu, zachowana ca-
łość praw, uczyniona sprawiedli-
wość ukrzywdzonym, kara nazna-
czona przestępnym, dadzą iawny
dowod Polskiemu światu, że się w
wybieraniu waszym naymniey nie-
pomylili Ci ktorzy się niegdyś na
wasze wywyższenie iednostaynie
zgodzili ciesząc się wskutku samym
że niepłonna Jch była nadzieia.

TE żądze Narodu naypierwey
uszczęśliwisz J. W. Mci. X.
Stanisławie Raymundzie JE-
ZIERSKI Biskupie Bakowski Pre-
zydencie Trybunału Koronnego.
Zacność Jmienia twoiego w Woie-
wo-

wodztwie Lubelſkim znacżnie pomnożona zoſtaie z twoiego na te naywyſzſzą w Trybunale godność wynieſienia: Y gdy te Nayzacnieyſze Woiewodztwo ukrżywdzone zoſtało, przez to żeś wzgardziwſzy tą ktorą miałeś od BOGA y natury do ſprawowania pûblicżnych Urżędow ſpoſobnością, uciſżenia Ducha y więkſzey łatwości w ſłużeniu BOGU Zakonney ſżukałeś ſpoſobności, ucieſżone zoſtało gdy mu ſię iawnie zdarżyło poznać, że ta Jſkierka chwały dłużey ſię utaić niemogła w popiele pokory. A iaſna ſwieca na oświecenie wſpoł ziomkow od BOGA przeznacżona, dłużey pod korcem być niemogła, ale przez ofiarowanie Ci Biſkupiey doſtoyności na publicżny

Ko-

Kościoła Urżąd y ſwiecżnik wyſta-
wiona. A dopieroz gdy za iedno-
ſtayną Kapituły Metropolii Lwow-
ſkiey zgodą na naywyſzſzą w tych
Sądach głownego Trybunału god-
nosć wynieſionego Cię widzi pozna-
ie dopełnienia ſzczęścia ſwego, gdy
wſzyſcy ſpoſobnosć maią chwalić
wyborne cnoty twoie, y kłaniać ſię
tey władzy ktorą dawno nad ſobą
mieć chcieli nietylko Ziomkowie
twoi y obcy ale Wielmożni nawet
Bracia twoi publicżnemi w tym
Grodzie y Ziemſtwie zaſzczyceni
Urżędami, właśnie iak gdyby ſię na
Tobie ſpełniło proroctwo Jakoba Pa-
tryarchy dane iednemu z Synow
*Te laudabunt Fratres tui Te adorabunt
filii Patris tui.* Rownie ſię cieſzy y
Kapituła Lwowſka z ſzczęśliwego
ſku-

ſkutku wotow ſwoich na Twoią O-
ſobe JW. Biſkupie ktora lubo miey-
ſcem od Nas znacznie oddalona w
Moiey iednak Oſobie ktory w raz z
innemi kolegami miałem honor na
twą Godnosc wotować, ſwoie z za-
częcia ofiarowaney Tobie funkcyi
oświadcza ukontentowanie; a ieżeli
Mnie ſamemu wſzczegulnosci mo-
wić pozwoliſz, ſwiadkiem mi ieſt ten
Kościoł Kollegiaty ſtraży moiey po-
wierżony *Super Cuſtodiam meam,* Mo-
iego iako niegdyś w wotowaniu
ſzczerego ſerca tak teraz radości.
Zoſtaie aby iako Cnoty twoie ku Ko-
ściołowi, tak zaſługi ku Oyczyznie
dopieroz Urząd ten wiernie y chwa-
lebnie ſprawiony powodem był do
nadania większey dla Ciebie lub
Jmienia twego *in eminentia Rangi ſucce-*
dat

dat summis par digna honoribus ætas.

Tym okazaley każda rżecż wydaie się im większy blask światła onie się obiia ktoż niewidzi tego z osoby Twoiey JWMci: X. Kryspinie Cieszkowski Kanoniku Lwowski Wiceprezydencie Trybunału Koronnego. Lustr się odbiia starożytney Familii, blask urodzenia y zacney od J. W. Rodzicow, edukacyi, co odebrałeś zwrodzonego affektu to Onymże oddaiesz owszem pomnażasz nierownie z większym ukontentowaniem Serca, bo cię widzą wraz z całą Oyczyzną za powtorżeniem tey funkcyi *certæ bajulantem pondera sortis*. Aże co raz na wyszszym stopniu iak gdy by *ibunt de virtute in virtutem* niezawodnie oglądać Cię będą na tey ktorą ci BOG w prżeyrzeniu a przy Two-

iey

iey roſtropności wyznaczył Elewacyi. Jeżeli wſpaniały duſzy twoiey Umyſł uważam toci publicżnie przyznać powinienem cżego prywatnie doświadczyłem że *Homo Senſatus credit legi DEI & lex illi fidelis Eccl: C. 33.* Dlacżego z mieyſca twego przy ſtole ſprawiedliwości to wiernie zachowaſz co w Obowiązkach przyſięgi przyobiecałeś, a przeto w dokończeniu funkcyi będą wſzyſcy powinni to w tobie poważać że byłeś y będzieſz. *Diis ad honorem, Nomini ad decorem Patriæ ad emolumentum.*

Przezorne y mądre uchwalenia Rżeczypoſpolitey ninieyſzym poſtanowieniem gdy obydwom Wielkopolſkiey y Małopolſkiey Prowincyi oſobne wyznaczyły Trybunały witaiącemu JW. Sędziow tego przychodzi doswiadczac w Lublinie, cże-

go niegdyś w podobney okoliczności Kaznodzieie doznawali w Piotrkowie, to ieſt że złożywſzy powinſzowanie doſtąpioney y zaczynaiącey ſię funkcyi Prezydentowi Trybunału, ieſzcze uwiadomieni nie ſą komu by Laſki winſzować mieli. Na te tak pięknę grono Waſze JW. Collegii Sæcularis Deputaci weyrzawſzy komu bym miał te naywyſzſzą w Kole waſzym godność rekować, wcale niewiem, ſzczegulnie mi zoſtaie odezwać ſię Apoſtolſkiemi ſłowy do BOGA *Tu Domine qui noſti corda omnium, oſtende quem elegeris ex his unum accipere locum miniſterii Act: Cap.* 1. iakoż w czaſie godzin kilku padną ſzczęśliwe loſy y dadzą nam widzieć tego ktory wielowładney Jurisdykcyi pod nieſię Laſke, ktorego iak powinnym prawem czcić wielbić y ſzanować będę

dę, tak temuż tey od Boga łaſki życzę *Confiirmet hoc Deus quod operatus eſt in eo.*

Powierzchowne znaki ſą wewnętrżnych ſkrytości obiaśnieniem, przykładem tego niech nam będzię J.O. Xiąże Antoni LUBOMIERSKI Woiewoda Lubelſki, trudziłeś ſię tu na to mieyſce, abyś oświadczył Cnocie Sprawiedliwości że ią lubiſz, ſtawaſz z aſyſtencyą na ozdobę przy Maieſtacie zaczynaiącey ſię Jurisdykcyi JO. Trybunału iako też Przeświet: nego Ziemſtwa Lubelſkiego, to zazwyczay przychylnym będąc Maieſtatom znaż to dobrże że *Maieſtas Præſidentium ſalus populi.* A z tey powierżchowney rekognicyi daieſz ſię poznać iakiego Pan ieſteś gatunku, na co wraz zemną wſzyſcy ſię zgodzą że *Dominus virtutum.* Jeſt tedy kogo

y z cżego chwalić *Laudemus Virum gloriosum in generatione sua.* Ktorego. *Purpureum prægrande genus Regalis Origo.* Jest kogo bo ieszcże Tronow w Polszcże niebyło, iuż dom Xiążąt LUBOMIERSKICH był zacny y znacżny. Jest kogo? bo pod te cżasy iest mocnym filarem JO. domu machiny y też wspiera mądrze roztropnie sprawiedliwie, iest kogo bo Wspaniałość ducha y Serca twego thnie Oycżyznie przychylnie, iak zaś kochasz, pokazuiesz przy Sercu ten charakter *pro Fide Rege & Lege.* Jest z cżego bo Panem iesteś a Panem niemałym, kiedy Panem nietylko dla siebie ale z ucżesnictwem y dla innych, iest z cżego, dochodzi blisko lat trzydziestu poprżedziłeś mie samego dobrodzieystwem nad zasługi, za ktore lubo dziękowałem zawżdy teraz

dzię

dziękuie y publicżnie. Jeſt z cżego tylko ci przypominam co SP. nigdy nieodżałowany Xiąże Antoni LUBOMIERSKI Miecżnik Koronny żyiącemu powiedział Antoniemu.

Broniſz Oycżyzny Prawa y Szlachte tą miarą; ſztuką ręką ſtaraniem, złotem, łaſką, wiarą,. Tak wielkim będąc Panem życże ieſzcże tego co Stefan Sarnowſki Podkomorży Łęcżycki pod ſwobodnym Panowaniem Jana Kazmierza w Jzbie Poſelſkiey ogłoſił.

Tu Princeps Patremque geras tu. conſule cunctis
Nec tua te potius moveant quam publica damna.

DO potroyniey chwały JO. Trybunału Koronnego przez wſżelką konnexyą należy iedne we

trżech

trżech Osobach Ziemstwo Lubelskie ktore iako prżeciągiem niemałym cżasu ocżekiwane było, tak teraz pożądanie z nadgrodą upragnienia daie się widzieć, witać, y szanować. *Tres sunt qui testimonium dant in terra, & hi tres unum sunt Joan. Cap. 5. in Epist:*

Jakowegó zaś godni iesteście poszanowania, Estymacyi, y szacunku z Osob waszych wszczegulności sam cżas niepozwala pozwolony do mowienia obszernie ogłaszać, dość dla mnie y dla was niech będzię co wszechmocność Boga cżyni że wzmaga, utrżymuie, pielęgnuie ktora *apendit tribus digitis molem terræ Jsaiæ* 40.

Niezapominam y o was bo iesteście *Pars magna decoris* Koronnych Trybunałow y Ziemstwa ozdoby Prześwietna Palestrą ieżeli *in gremio* co dolicżby dla podziałuProwincyi niewielość

Osob

Osob bydź może, upewniam *Noli timere pusillus grex,* albowiem tego ieſt zdania Ambroży Swięty *quod numero inferius re uberius* weſprzyi ſię na kotwicy nadziei a tak iako ieſteś *Patriæ ſpes maxima Noſtræ* tak w biegu czaſu, *ſedebitis & vos judicantes duodecem tribus Iſrael.*

Już na koniec *claudit fortiſſimus Agmen* JW. utriuſque Collegii Sędziowie mowiąc do was obſzerną znayduie chwały waſzey w was ſamych materyą, chociaſzbym nic niewſpominał o tych przymiotach, ktore lub odprzyrodzenia macie albo ktorych nabyliście przez długie doświadczenia, tedy ſame zakochanie ſię w ſprawiedliwości na ktorey obronę z iechaliście ſię na to mieyſce czyni was we wſzytkie cnoty, ktore tylko do ſzczęścia ludzkiego należą obfituiącemi iako to wy-

ra-

raznie opiſuie Salomon w Xięgach mądrości *Sap. 8. Et ſi quis juſtitiam diligit, labores hujus magnas habent virtutes, ſobrietatem enim & prudentiam docet & juſtitiam & virtutem quibus nihil utilius eſt in vita hominibus.* Ta ſprawiedliwość od was łaſkawie lub ſurowie według potrżeby piaſtowana pamiątkę Jmienia waſzego poda potomnym wiekom wielbiąc chwałe waſzą żeście ſądzili na mieyſcu Boſkim, zaſiadali w Sądach na mieyſcu Krolewſkim, czynili ſprawiedliwość ozdobieni temi wſzytkiemi przymiotami ktorych tylko do ſprawowania tak wielkiego Urżędu wymagał, życzył, potrżebował po was, BOG, Krol, y honor waſz. Amen.

Ad M. D. G. B. V. M. H.

DE LA
BIBLIOTHEQUE